

مخبر و سکوت در نهج البلاغه

www.ketabo.ir

محمد رضا باقری مفرد

میراثنامه	:	باقری مفرد، محمدرضا، ۱۳۴۴.
عنوان قراردادی	:	نهج البلاغه برگزیده شرح
عنوان و نام پبداور	:	سخن و سکوت در نهج البلاغه/ محمدرضا باقری مفرد.
مشخصات نشر	:	قم: جلوه کمال، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	:	۴۵ ص. ۱۴۱/۵/۲۱ ه.س.م.
شابک	:	978-964-279494-2
وضعیت فهرست نویسی	:	فپا
یادداشت	:	کتابنامه: ص. ۳۹-۴۵.
موضوع	:	علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. نهج البلاغه -- سکوت
موضوع	:	علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. نهج البلاغه -- نقد و تفسیر
موضوع	:	علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. نهج البلاغه -- ارتباط گفتاری
موضوع	:	سکوت -- جنبه های مذهبی -- اسلام
موضوع	:	ارتباط گفتاری -- جنبه های مذهبی -- اسلام
رده بندی کنگره	:	BP۳۸/۰۴۲
رده بندی دیویی	:	۲۹۷/۹۵۱۵
شماره کتابشناسی ملی	:	۷۳۲۰۵۵۶

سخن و سکوت در نهج البلاغه

مولف: محمد رضا باقری مفرد

ناشر: جلوه کمال

قطع: رقعی

تعداد: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۷۰۰۰ تومان

نوبت چاپ: اول - تابستان ۱۳۹۹

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۷۹۴-۹۴-۲

کلیه حقوق برای مولف محفوظ است

۲۷	۱-۲-۶ خود ستایی
۲۹	۱-۲-۷ سخن چینی
۳۰	۱-۲-۸ افشای راز
۳۱	۱-۲-۹ اهانت و توهین
۳۲	فصل ۲ سکوت در نهج البلاغه
۳۴	۲-۱ مفهوم شناسی سکوت و صمت
۳۵	۲-۲ محاسن سکوت
۳۷	۲-۳ آفات سکوت
۳۸	نتیجه
۳۹	منابع

فهرست مطالب

۱	مقدمه
۵	فصل ۱ سخن در نهج البلاغه
۷	۱-۱ فواید سخن
۸	۱-۱-۱ راستگویی
۱۰	۱-۱-۲ شکر گزاری
۱۱	۱-۱-۳ دعا و درخواست از خدا
۱۳	۱-۱-۴ استغفار
۱۴	۲-۱ آفات سخن
۱۷	۲-۱-۱ دروغ
۲۱	۲-۲-۱ غیبت
۲۳	۳-۲-۱ زخم زبان
۲۴	۴-۲-۱ تهمت و افتراء
۲۵	۵-۲-۱ تملق و چاپلوسی

مقدمه

انسان موجودی است اجتماعی که در پرتو ارتباط موثر و همراه با دیگر هم نوعان خود می تواند زندگی سعادتمند و راحتی داشته باشد. از این رو داشتن ارتباطی محترمانه همراه با درک متقابل با دیگران نقش اساسی در این زمینه ایفا می کند.

کلام و سخن گفتن یکی از نعمت های عظیم خداوند است که تنها به آدمی ارزانی داشته شده است که با آن می تواند مفاهیم مختلف علمی و نظری، احساسی و عاطفی و ... را انتقال دهد. زبان و قدرت تکلم و سخن گویی یکی از مهمترین و پر رمز و رازترین نعمت های خدا است و همچون نعمت های دیگر خداوند در جهت کمال انسانی به او ارزانی داشته شده است. آدمی به وسیله سخن گفتن خود بیشترین ارتباط را با دیگران دارد و دریچه ذهن و جان خود را بر روی دیگران می گشاید. این قدرتی است که خدا نیز پس از اعطای این نعمت بزرگ خود نیز با این ابزار با او سخن گفته است و سخن گفتن، کلید ارتباط با دیگران است به همین جهت در روابط اجتماعی بین افراد بسیار نقش مهمی ایفا می کند.

با نگاهی به وضعیت جامعه امروزی در خواهیم یافت که بسیاری از مشکلات فرهنگی، تربیتی و اخلاقی در اجتماع، خانواده و روابط بین انسان ها ناشی از عدم توجه به این نعمت بزرگ الهی و عدم بهره مندی صحیح از آن است.

امیر مومنان حضرت علی علیه السلام در حکمت ۴۰ نهج البلاغه می فرمایند:

عصیان و سرکشی از دستورات خداوند برخوردار است. سخن گفتن گاهی بهترین عبادت است که فرد را به آسمان رهنمون می‌دارد و گاه بدترین گناه‌ها و ناپسندترین رفتارها.

کلام و سخن شخصیت هر فردی را نمایان می‌سازد. امیرالمومنین (علیه السلام) در کلامی زیبا می‌فرمایند: «آدمی در زیر زبان خویش نهان است؛ پس سخن خویش بسنج و آن را بر خرد و معرفت عرضه دار. اگر برای خدا و در راه او بود، به زبان آر و گرنه، سکوت بهتر از آن است».

آدمی مخفی است در زیر زبان

این زبان پرده است بر درگاه جان

چونک بادی پرده را هرهم کشید

سر صحن خانه شد بر ما پدید

کندر آن خانه گهر یا گندم است

گنج زر یا جمله هار و کزدم است

یا در او گنج است و ماری بر کران

زانک نبود گنج زر بی پاسبان

بی تأمل او سخن گفتی چنان

کز پس پانصد تأمل دیگران^۱

^۱ مولوی، جلال الدین محمد بلخی، مثنوی معنوی، چاپ اول، تهران، بی جا، ۱۳۹۲، دفتر دوم، ص ۲۴۱